Helsingin kaupungin näkemyksiä eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle koskien hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamista

Juha Jolkkonen
toimialajohtaja
sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
9.5.2025

Helsinki

Rahoituslain muutokset heikentävät edelleen kannustimia ja Helsingin taloudellista asemaa

1. Helsingin asukaskohtainen rahoitus on jo maan matalimpia.

2. Menokasvumme on ollut maltillista. Myös palvelutarpeeseen nähden kustannuksemme ovat maan matalimpien joukossa.
   - Asukaskohtaisten kustannusten kasvu on vuosina 2019–2023 ollut Helsingissä LUVNin ohella pienintä.
   - Asukaskohtaiset kustannukset olivat v. 2024 kolmanneksi alhaisimmat, vaikka palvelutarve oli kuitenkin koko maan keskiarvoa korkeampaa.

Rahoituslain muutokset heikentävät edelleen kannustimia ja Helsingin taloudellista asemaa

3. **Esitys antaa vahvan viestin, että alueen ei kannata toimia taloudellisesti!**
   - Helsingin sotepe-toimiala on saavuttanut muutosohjelmallaan vuosina 2023–2024 säästöjä ja tulonlisäyksiä noin 80 miljoonalla eurolla, josta yli puolet menetettäisiin muutoksissa kerralla.

4. Rahoituksemme kasvaa vuonna 2026 vain 3,4 %, vuonna 2027 vain 3,6 %, eikä vuonna 2028 enää lainkaan. Siksi joudumme varautumaan rahoituksen nopeaan vähenemiseen jo nyt.

5. Jälkikäteistarkistuksen osuutta rahoituksesta leikataan tulevina vuosina pois, eikä siihen voi perustaa mitään pysyviä menoja.

Siirtymätasauksen kertaluontoinen leikkaus vuosina 2026 ja 2027

- **Siirtymätasauksien kertaluontoisten leikkausten kohdistaminen vain Helsingille on vastuutonta!**
  - On täysin perusteetonta, että siirtymätasauksen leikkaus – tai mikään muukaan rahoitusta vähentävä muutos – kohdennetaan alueille, ”joilla laskennallinen rahoitus suhteessa kustannuksiin on rahoitusmallin toimivuudesta saadun tiedon perusteella turvattua eikä vähennyksen siirtymätasauslisän siten arvioida vaarantavan palveluiden järjestämiseksi riittävää rahoitusta” - Perusteena käytetään tällöin vain alueiden sen hetkistä taloustilannetta.

Siirtymätasauksen kertaluontoinen leikkaus vuosina 2026 ja 2027

- **Helsingin kaupunki vastustaa jyrkästi siirtymätasauksen leikkauksen kohdentamisesta vain Helsingille!**
  - Ehdotus antaa vahvan viestin, että jatkossakin rahoituksen kohdentumista voidaan muuttaa täysin mielivaltaisesti ja yllättäen yksittäisten alueiden taloudellisen tilanteen perusteella.
  - Rahoitusmallin kannustavuus katoaa täysin, jos hyvinvointialueen saavuttaessa tasapainoisen taloustilanteen sitä uhkaa rahoituksen leikkaaminen.

Hyte-kriteeriin esitetyt muutokset

- Hyte-kriteerin päivittäminen siirtymätasauslaskentaan mitätöi hyte-kriteerille suunnitellun kannustevaikutuksen siirtymätasauslisää saavilta alueilta, kuten Helsingiltä.
  - Kun hyte-kriteeri päivitetään siirtymätasaukseen, menettävät hyvin toimineet alueet laskennallisesti saamansa lisärahoituksen, koska siirtymätasaus pienenee kasvun verran.

- Helsingin siirtymätasaus vähenee valtiovarainministeriön viimeisimmän arvion mukaan 11,4 miljoonaa euroa, koska lakimuutosta ei esitetä hyte-kertoimen käyttöönottoon.
  - Helsingin hyte-kerroin (1,3) on tällä hetkellä alueista kolmanneksi suurin. Helsinki ei kuitenkaan lakiesityksessä esitetyllä mallilla hyödy tästä lainkaan.

Helsinki

Hyte-kriteeriin esitetyt muutokset

- Kokonaisuudessaan nyt esitettyjen rahoituslain muutoksen seurauksena Helsingin rahoitus pienenee vuonna 2026 noin 18,3 miljoona euroa, eli noin 27 euroa per asukas.

- Lakiesityksen kokonaistaloudellisia vaikutuksia arvioidessa tulisi myös huomioida siirtymätasauslisää saavien alueiden siirtymätasauksen leikkaus, jolloin Helsingille kohdistuva leikkaus olisi noin 29,7 miljoonaa euroa ja noin 43 euroa per asukas.

Rahoituslain uudistamisen tulee olla hallittua

- Rahoitusmallin ennakoitavuudesta on pidettävä kiinni. Muutosten ei tule lisätä järjestelmän epäselvyyttä ja hallitsemattomia vaikutuksia.

- Rahoitusmallin kehittämisen tulee olla pitkäjänteistä ja suunnitelmallista.

- **On kannustettava kestävään taloudenpitoon!**

Helsinki

Kiitos!

Helsinki

Mitä 35 milj. eurolla vuodessa Sotepessa saadaan?

- Noin
  - 350 lääkärin työpanos
  - 540 hoitajan työpanos
  - 500 iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa
  - 210 vammaispalvelujen ympärivuorokautista paikkaa
  - 195 päihdehuollon paikkaa
  - 230 lastensuojelun sijaishuollon paikkaa
  - 300 000 terveyskeskuslääkärin käyntiä
  - Reilut 700 000 kotihoidon käyntiä
- Vastaa 6–7 terveysaseman toimintakuluja